Vierde Jaer. Nr 1. Zaterdag, 3 January 1857.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schrift in te Tongeren by de Wr J.-P. COLLEE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, nr 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel . . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenpenig verzocht duidelyk uit te drukken of deze die in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, het COURRIER DE LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten eene belangryke reductie.

TONGEREN, DEN 3de JANUARY.

Het is onbetwistbaer dat in de steden zoowel als in de landelyke gemeentens de gemeente-kassen in eenen zeer armzaligen toestand zyn. De geldkassen zyn overal ledig en de laiten-gemeentens zyn des te meer te beklagen daer zy krachtens de wet en door de wet zelve in den nood gevonden zyn, terwyl dat het, in de steden, waer men by geld met hamers breekt, alleen aen nutteloze verkwistingen te wyten is.

De wet op de bedelaers heeft meest van al, schuld in den gebrekkigen toestand der gemeente kassen. De bedelaers gestichten slepen de gemeentens in schrikkelyke onkosten, zonder dat men in vergelding eenigen goeden uitslag van deze gestichten bekomt.

Wat zyn inderdaed deze *dépôts?* Het zyn ter zelver tyd hospitalen gevangenissen, werkhuizen en God weet wat nog al. Zieken, bedelaers, onderlingen, werklieden zoodat werk en veroordeelde deugnieten worden er gezamentlyk opgesloten. Al wat er in den mensch niet deugt, breekt daer uit en wordt een veldaed en schelmstuk; al wat er in den bedelaer nog goed overblyft, zyn gevoelen van eerlyke schaemte, hetgeen hy zelf zyne eergierigheid noem, moet versmachten in die verpestende lucht in die gemeenzaemheid van schande, slechte voorbeelden en leegheid. Van het bedelaershuis naer het gevang is niet verre en de arme zullen dien weg genoeg vinden.

De meeste gemeente is er langs dien kant niet in schulden geraekt, zoo verre dat zy buiten staet is de verpligtingen na te komen die de wet haer op den hals legt. Daerom vraegt men langs alle kanten dat de bedelaers gestichten zonder uitstel afgeschaft worden. Zulks ware een eerste en groote stap naer het afschaffen der bedelary, want het is genoeg bewezen dat menige bedelaer slechts de hand uitsteekt om zich by den kraeg doch te vatten en naer Reckheim voeren.

Na het afschaffen der bedelaers gestichten zou men aen elke gemeente den last opleggen van het onderhouden harer eigene bedelaers. Zoo lang men de bedelaers buiten hunne eigene gemeente laet gaen bedelen is het verloren gepredik om de bedelary uitteroeijen. Er zyn armen en er zullen altyd armen zyn, dat is de noodzakelyke toestand der samenleving. Doch de wet noemt het bedelen een straebaer bedryf, en als dusdanig moet het te keer gegaen worden.

De werkzame huisgezinnen die de gemeente uitmaken en die toestemmen in het onderhoud hunner lydende broeders hebben voorzeker het regt van voorwaerden op te leggen voor den onderstand dien zy geven. Geene gemeente zal weigeren hare armen te onderhouden indien zy de zekerheid verkrygt van voortaen ontslagen te zyn van het onderhoud van vreemde armen.

Dat heeft men alreeds zien gebeuren, niettegenstaende al de moeijelykheden die sommige gemeentens tegenkomen. Op vele plaetsen is er niemand meer die bedelen gaet, en daertoe is men gekomen het zy met het huis werk te geven, het zy met liefdadige werkplaetsen te openen en te samen verschillige nyverheden te werk stellen, het zy met op bepaelden tyd en manier levensmiddelen en kleedingen uit te deelen, of op andere wyzen nog, die de overheden en den weldadigen burger vry moeten gelaten worden. Zoo heeft men eenen uitval bekomen die waerlyk alle hoop te boven gegaen is. In eene maend tyd hadden op die modelgemeenten byna al de bedelaers den zak aen den wand gehangen, en werkten of wierden geholpen zoo zy niet werken konden.

Ongelukkigst van al hebben vreemde bedelaers daerom niet opgehouden op zulkdanige gemeentens rond te gaen, en op het zien van die hernemende bedelary, is meer dan eenen burgemeester of yverigen medehelper de moed ontvallen, andere hebben hunne geld-giften teruggehouden en alzoo is er maer een gedeeltelyke goede uitslag bekomen geweest; ja, hoe weinig dat het nog blyft duren, die zelve den besten wil heeft, zal het laten steken en 't zal weer gaen als te voren.

Is de last dien de gemeente voor den armen dragen moet, al geheel zwaer, het lager onderwys komt het niet verligten. Daer, waer men somtyds maer drie, vier kinders ter school stiert, vraegt de school nogtans drie vier honderd franks onkosten; het volk verarmt, en het getal schoolkinders krimpt in evenredigheid, trouwens zy worden van ten jongsten af te huis benuttigd of in 't werkhuis bestred; men ziet maer al te dikwyls de school ten grooten deele ledig staen, terwyl kinderen van zes jaer en daer beneden alreeds zitten te speldewerken; de onderwyzer verslyt intusschentyd zyne dagen in moedelooze armoede en het geld vliegt weg uit de kas der gemeente. Het leeget onderwys, wel is waer, moet en zal blyven, zelfs daer waer het naer behoorte niet gegeven is: voor de school is de toekomst goed, zy geeft goede vruchten voor al die ze maer plukken wil; integendeel de bedelaers werkhuizen hebben het kwaed in den wortel zitten: geene poeging is er in staet om het er uit te halen en om den vloek weg te keeren die er schynt op neêr gestort te zyn. Wy zyn van gevoelen dat er nuttige veranderingen kunnen worden te weeg gebragt in het lager onderwys, wat aengaet de onkosten die het veroorzaekt aen de gemeente, zoo regtens dat de last daerom geenzins te zwaerder op den staet zou wegen. De vryheid, die moeder van al de verbeteringen die wy in den Staet zouden willen zien ondergaen, de vryheid alleen kan onze wenschen doen wel uitvallen. Byzondere scholen laten inrigten, kleine bedeningen by malkaer voegen op de kleine gemeentens, dat zoude al veel te wege brengen, is het dat men wilde regtzinnig en verstandiglyk te werk gaen.

Lagere ambtenaren.

Het rapport over de vraeg van een supplementair krediet voor het vermeerderen der traktementen van lagere ambtenaers, bevat een aental belangryke inlichtingen, welke wy onze lezers mededeelen:

Het krediet, hetwelk voor die vermeerdering gestemd is, beloopt 1 *miljoen* 204 *duizend* 480 *frs*. Zy, die beneden de 1600 frs traktement genieten, zullen hun aendeel van deze som bekomen; doch het gezegde traktement mag, door de verdeeling zelve, niet boven de 1650 frs loopen.

In dat geval zullen er 9000 ambtenaers hiervan genieten.

Dit getal is verdeeld tusschen de boschwachters; de geemploijeerden, afhankelyk van het ministerie van justicie; de geemploijeerden der provinciale administratiën: — al deze ambtenaers hebben reeds eene vermeerdering bekomen, de eersten volgens de wet van 20 december 1854; de tweeden op het budget van justicie van 1857; de derden op dat van binnenlandsche zaken van 't zelfde jaer.

Over 't algemeen zal ieder agent, gemiddeld 120 frs vermeerdering bekomen — behalve die waervan het traktement zoo leeg is, dat men wel gedwongen is hun eene grootere som te verleenen.

Zoo als wy reeds vroeger zegden — er zyn in België 14,497 ambtenaers: 11,537 hebben een traktement *minder* dan 2000 frs 's jaers; 2901 hebben *meer* dan 2000 frs.

Van die 2901 zyn er 1558, die van de 2000 à 5000

DE TWEE KRUISEN.

(Vervolg en einde.)

Toen de eerweerdige pastoor vertrokken was, had de krygsman eene schrikkelyke krisis. « Een priester by my, herhaelde hy ontophoudelyk; en, daer hy zyne bestierster nie zag, die by zyn bed op de kniëen weende en bad, riep hy met eene levende stem..... De ongelukkige vlote.

— Margriet, hoort gy ze? zegde hy, zy naderen niet wa? Hunne lansen schitteren als zonnestralen! De hoeven huner paerden, doen wolken van stof opstygen; zy naderen in galop, niet waer?.... Hoeveel zyn er? tel ze Margriet.... Tien tegen eenen.... Gelyk eertyds niet waer? Hoor, de trommel roffeit..... het kanon buldert..... Ziedaer de keizer..... Myn paerd! waer is het? Geef mynen degen, Margriet, geef myne pistolen..... Voorwaerts de dapperen! Leve de keizer! » En het oog vol vuer, de arme geheven, alsm te gebieden, gaf by zyne bevelen: « Vuer, vuer! » Maer eensklaps werd zyne stem zwakker: by rigtte zyn oog onbeweeglyk op zyne oude wapenen, op zyne afbeeldingen van gevechten. Margriet drukte haer oor op zyne lippen..... zy murmelden: « Wagram..... Friedland..... Austerlitz..... Waterl..... » Hy kon den naem van Waterloo niet eindigen.

Meer dan een uer, bleef de arme zieke in eenen diepen doodslaep gezonken. Toen hy na deze langdurige bezwyming, die en dood naby was, zyne zinnen wederkreeg, riep hy Margriet op nieuw. « Ik heb lang geslapen, zegde hy; echter bezwaert my de slaep nog..... myn hoofd en myn hart zyn verbryzeld..... verlaet my niet, Margriet..... Gy weent, geloof ik..... kom, kind, maek u niet bedroefd..... Als de doodons tot de eeuwigheid oproept, is er geen middel om hem te ontsnappen. Te paerd! men moet vertrekken! Elk heeft zyn uer! het myne is gekomen ..... Daer, Margriet, daer is de sleutel van deze kas ... wanneer ik niet meer zal zyn, zult gy ze openen; gy zult er een stuk papier in vinden, dat mynen laetsten wil behelst. Voor den avond..... zal dit huis het uwe zyn. »

Margriet smolt in tranen, en de zieke hernam: « Neen, *tonnerre d'escadron!* men zal nooit zeggen dat de oude krygsman, geene dankbaerheid getoond heeft aen de oude marketenster van het groote leger. By den overtogt der Beresina, hebt gy my het leven gered, myne oude gezellin! Later hebt gy in Frankryk, hier te Luxeuil, my in myne grysheid verzorgd en bewaerd: op myne beurt, wil ik de uwe verzekeren..... al wat ik bezit is voor u, hoort ge?.... Maer waerom weent gy zoo? .... Dat doet my kwaed, Margriet..... heb moed, *tonnerre d'escadron!* kom aen, herroep uwe oude herinneringen..... zing my een krygsreferein, een liedje der nachtwacht!... dat is meer weerd, dan een *De profundis.* »

Doch de arme Margriet kon niet zingen; haer hert was te zeer gepraugd, de slag lag als een steen, op haer gemoed. En toch, reeds lang had de oude marketenster haer hart gesloten voor de herinneringen aen het woelige krygsleven. Zy had het regiment verlaten, om zich in al de vrouwen-broederschappen te laten inschryven. Sinds dien opende zy hare lippen enkelyk om Godes naem te loven, en heilige liederen te zingen. ... Zy was voor allen een voorbeeld van ware en tedere godsvrucht. Ook had zy in dit uiterste oogenblik met alle de yurigheid harer ziel, voor het welzyn van die haers meesters, en, met deze meening, deed zy spoedig de bollen van haren roozenkrans door de vingeren schuiven. Dan was de zieke kalmer..... hy bevond zich in dien staet van zwakheid, die somtyds op den doodstryd volgt, en den dood zelven voorafgaet. Zyn oog was steeds gevestigd op de groote afbeelding van den man, dien hy zoo zeer had bemind. Helaes! op zyn doodsbed even als op het slagveld van Austerlitz, stond Napoleon daer majestatisch voor hem. Gelyk het bloed, op het laetste uer onzes levens, in het hart samenvloeit, zoo ook hield het gedacht aen het keizerryk gansch zyne ziel bezig. Napoleon was alles voor hem: dat was zyne godsvrucht, zyn eeredienst, dat was geheel zyn godsdienst. . . . . .

. . . . . .

Op dat oogenblik werd de deur der kamer geopend.... Een krygsman, in vol gewaed, trad binnen, deed eenige schreden voorwaerts naer het bed, en bleef staen, terwyl hy groette op de wyze der krygslieden. Op het gezigt van eene bleeke, gehavende, ontkleurde en versletene kleeding, zekere getuigenis dat men ze in het uer des gevaers niet gespaerd had, op het gezigt scheen de blik des stervenden nieuwe kracht te ontvangen.

Dat was de laetste glans eener lamp die is uitgebrand.

Met de hand deed hy den nieuwgekomen een teeken van te naderen: dan vatte de krygsman, die gekomen was om eenen wapenbroeder te helpen in het uiterste oogenblik, de hand van den grysaerd:

— Welnu! mon maître, wy gaen dan eindelyk ons groot verlof bekomen.

— Helaes! ja, myn oude..... gelyk gy ziet, myne pas is geteekend, de reis zal niet lang duren.

— Wel nu, kamaraed, bezie my wel!....

— Ik ken er niets aen, maer 't is gelyk, ik zie eene *fin mousse*, die my aenstaet

— Gy erkent my dan niet?

— Ik geloof het wel, ik heb u nooit gezien.

— Mis, myn oude.

— Wie zyt ge dan?

— Een broeder in Napoleon.

— Een broeder! Ik heb er geene meer... Gy liegt!

Op deze logenstraffing doet de soldaet eene beweging van